

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษานโยบายการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสถานผลิตครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
๒. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ครูภาษาอังกฤษในสถานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
๓. เพื่อศึกษาแนวความคิดของผู้บริหารการศึกษา อาจารย์ในสถานผลิตครู และสถานการศึกษา ที่มีต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารในสถานผลิตครู ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดีคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ ทุกคนจำนวน ๑๒ คน และผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่ผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาทุกคนจำนวน ๔๒ คน ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษ และนักเรียนมัธยมศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นในการเลือกจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน ในเขตการศึกษา ทั้ง ๑๒ เขต ได้ผู้บริหารโรงเรียน ๑๒๗ คน หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ ๖๗ คน

ครูภาษาอังกฤษ ๒๓๘ คน และนักเรียนมัธยมศึกษา ๒๗๒ คน รวมตัวอย่างประชากร
ที่เป็นผู้บริหารและครูสอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันผลิตครูภาษาอังกฤษระดับ
มัธยมศึกษา ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ
ครูภาษาอังกฤษ และนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้น ๓๕๕ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ๕ ชุด

แบบสัมภาษณ์นั้น เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบัน
ผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา คอการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับ
มัธยมศึกษา

แบบสอบถาม ๕ ชุด เป็นแบบสอบถามผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ
แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ แบบสอบ
ถามครูภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

แบบสอบถามทุกชุดประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วน
ประเมินค่า และแบบปลายเปิด แบบสอบถามทั้งหมดไต่ถามการทดลองใช้ และให้
ทรงคุณวุฒิตรวจสอบก่อนที่จะนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และคำถามที่เป็น
แบบปลายเปิด ใช้วิธีสรุปเป็นความเรียง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
แบบสอบถามและที่เป็นคำถามแบบเลือกตอบใช้วิธีหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถาม
แบบมาตราส่วนประเมินค่า ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏผลดังนี้ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย มีอายุเฉลี่ย
ระหว่าง ๑๐ - ๑๙ ปี โดยที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและหัวหน้าสายวิชาภาษา
อังกฤษมีอายุเฉลี่ยระหว่าง ๓๐ - ๓๙ ปี ผู้บริหารโรงเรียนมีอายุเฉลี่ยมากกว่า ๔๐
ปี ครูภาษาอังกฤษมีอายุเฉลี่ยระหว่าง ๒๐ - ๒๙ ปี และนักเรียนมัศึกษามีอายุ

เฉลี่ยระหว่าง ๑๐ - ๑๔ ปี วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี โดยที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ และครูภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

๒. ในด้านการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ในค่านโยบายการผลิตครู สถาบันที่ผู้ทำดำเนินการผลิตครูระดับปริญญาตรีตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้โดยรับนโยบายจากเจาสังกัด ทำการผลิตครูเพื่อสนองความต้องการของสังคม ทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพ และในปัจจุบัน ได้มีการประสานงานกันระหว่างสถาบันผลิตครูระดับปริญญาตรีด้วยกัน เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการผลิตครู อีกทั้งมีการประสานงานกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ครู เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้ครูด้วย

ในด้านการจัดทำหลักสูตรการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ผู้สอนวิชา วิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลา ๔ ปี ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรีนั้นเหมาะสมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า สถาบันผลิตครูควรผลิตครูที่สามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้ ทั้ง ๒ ระดับ โดยกำหนดให้ผลิตเรียนวิชาเอก ๑ สายวิชา และวิชาโท ๑ สายวิชา ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญต่อทฤษฎีเฉพาะ ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเห็นว่า หลักสูตรควรเน้นวิชาภาษาอังกฤษสำหรับมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษเห็นว่า ควรเน้นวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ส่วนครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเน้นวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนมากเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษา

ในค่านวชิสอน ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดให้นิสิตได้เรียนวิชาวิธีสอนทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอีก ๑ รายวิชา ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษควรเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาคานเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษและสำเร็จการศึกษาคานวิธีสอนภาษาอังกฤษ และ เคยสอนระดับมัธยมศึกษามาก่อน แต่ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ควร เป็นผู้สำเร็จการศึกษาคานวิธีสอนภาษาอังกฤษ และ เคยสอนระดับมัธยมศึกษามาก่อน ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ คำนเนินการสอนโดยคนควาเนื้อหาวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษจากตำราไทยและต่างประเทศ และใช้วิธีสอนหลายแบบผสมกัน แต่มีเวลาไม่ค่อยเพียงพอที่จะทำการสาธิตวิธีสอนและสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษ ส่วนวิธีสอนที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษต้องการให้นิสิตนำไปใช้สอนวิชาภาษาอังกฤษ คือวิธีสอนแบบ Audio-Lingual Method

ในค่านวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดให้นิสิตได้เรียนวิชาการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษอีก ๑ รายวิชา อีกทั้งควรให้นิสิตได้เรียนวิชาการจัดและประเมินผลการศึกษาทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาการวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษอีก ๑ รายวิชา

ในค่านการจัดประสบการณ์วิชาชีพนั้น ทั้งผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมของการฝึกสอนแต่ละครั้งควรจะเป็นเวลา ๑๒ สัปดาห์ ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนมากเห็นว่า นิสิตได้รับการฝึกฝนจนเป็นที่แน่ใจก่อนออกไปทำการฝึกสอน ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา และเป็นผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษด้วย นอกจากนั้น ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นอีกด้วยว่า อาจารย์นิเทศก์ควร เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนและคัดเลือกแล้ว ควร

นี้เทศ เฉพาะสาขาวิชาที่ตนถนัดและ เคยสอน และควรมีเกณฑ์การวัดและประเมินผล เป็นแนวเดียวกัน และเห็นว่าอาจารย์พี่เลี้ยงควรมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การฝึกสอนด้วย ส่วนปัญหาการนี้เทศนั้น ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ใดแก่การมีอาจารย์นี้เทศไม่เพียงพอ แต่ครูภาษาอังกฤษส่วนมากเห็นว่า ใดแก่การ ที่อาจารย์นี้เทศใช้เวลาในการสังเกตการสอนน้อยเกินไป ครูภาษาอังกฤษยังได้ให้ ความคิดเห็นอีกควยว่า ควรมีการฝึกงานประจำชั้นและงานธุรการในระหว่างการฝึก สอนควย ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเห็นว่า ปริมาณของผู้สำเร็จการศึกษาสาชา วิชาภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีเพียงพอกับความต้องการ ของ สังคม

ส่วนในเรื่องความพร้อมของนิสิตก่อนออกไปประกอบอาชีพ ผู้สอนวิชาวิธี สอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนมากเห็นว่า เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรที่ได้เรียนมา เพียงพอที่จะสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้ทั้ง ๒ ระดับ

นอกจากนี้ ตัวอย่างประชากรทั้งผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครู และผู้ถูกใช้ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการผลิตครูเอาไวว่า การผลิตครูควรคำนึงถึงความต้องการครูในแต่ละสาขา วิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูควรเน้นภาค ปฏิบัติให้มากกว่าทฤษฎี และควรมีการปลูกฝังคุณธรรมและจรรยาบรรณของอาชีพครู ให้แก่ผู้เรียน นอกเหนือไปจากเนื้อหาทางวิชาการควย

๓. ในด้านการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ในด้านการปฏิบัติงาน ของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชา ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มี เกณฑ์การ จัดครู เขาสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยพิจารณาจากพื้น ความรู้ ประสบการณ์ในการสอน สายวิชาที่สอบบรรจุได้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ตลอดจนจำนวนครูในสายวิชา ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ทำการสอน ๑๖ - ๒๐ คาบต่อสัปดาห์ โดยที่ส่วนมากสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และไม่ได้ สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากงานสอนแล้ว ครูภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีงานประจำชั้นควย วิธีสอนที่ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ใช้ในการสอนภาษา-

อังกฤษคือวิธี Grammar - Translation Method ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานของ
ครูภาษาอังกฤษนั้น ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็น
ว่า เกิดจากการที่ครูขาดความรับผิดชอบ สำหรับปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน
หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษเห็นว่า ปัญหาสำคัญเกิดจากการที่ครูไม่มีอุปกรณ์การสอน
ที่ดีและทันสมัย

ในด้านความต้องการในการใช้ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้
บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่า ครูภาษา
อังกฤษระดับมัธยมศึกษา ควรได้รับวุฒิทางด้านการศึกษาในสายวิชาเอกภาษา-
อังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าครูภาษาอังกฤษควรสอนเฉพาะวิชาภาษา
อังกฤษ แต่หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษเห็นว่า ควรสอนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาอื่น
ที่เรียนมาเป็นวิชาโท ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่
เห็นว่า ครูภาษาอังกฤษควรมีความสามารถในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
ด้วย ส่วนครูภาษาอังกฤษที่นักเรียนมัธยมศึกษาชอบนั้น ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ
ปริญญาตรี จะเป็นครูชายหรือหญิงก็ได้ ที่สามารถสอนให้เข้าใจวิชานี้ได้โดยไม่จำเป็นต้อง
พูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว และควรจบการศึกษาทางด้านภาษาอังกฤษทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่
เห็นว่า ในปัจจุบันโรงเรียนมัศึกษามีครูภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ

ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของครูประจำการ ผู้บริหารโรงเรียนและ
หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนมากเห็นว่า ระยะเวลาที่ควรจัดการอบรมทางวิชาการ
ให้แก่ครูควรเป็นทุกปีการศึกษา ระหว่างปีภาคเรียน และควรจัด
การอบรมทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษา

พร้อมกันนี้ ตัวอย่างประชากรทั้งผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครู และผู้ถูกใช้ได้ให้ขอ
เสนอแนะต่อการใช้ครูเอาไว่ว่า กระทรวงศึกษาธิการควรเพิ่มงบประมาณในการบรรจุ
ครูระดับปริญญาตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนตามที่แท้จริง
เพื่อที่ชั่วโมงสอนของครูจะได้ไม่มากจนเกินไป ซึ่งไม่ควรเกินกว่าคนละ ๑๖ - ๑๘ คาบ
ต่อสัปดาห์ อีกทั้งควรตั้งงบประมาณเพื่อบรรจุเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ ฝ่ายการเงิน ฝ่าย

วัดผล เวลา ตามโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เพียงพอ เพื่อที่ครูทุกคนจะได้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนได้อย่างเต็มที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงซึ่งควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

๑. ในด้านการจัดทำหลักสูตรการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา การที่ผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครู และผู้ถูกใช้ มีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการให้ความสำคัญต่อรายวิชาในหลักสูตรการผลิตครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา โดยที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเห็นว่า ควรให้ความสำคัญต่อวิชาภาษาอังกฤษสำหรับมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษเห็นว่า ควรให้ความสำคัญต่อวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ส่วนครูภาษาอังกฤษเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษนั้น อาจเนื่องมาจากการมองเห็นความสำคัญของรายวิชาที่จะอำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแง่ที่ต่างกันไป ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษอาจจะเห็นว่า ครูภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนอย่างดี จึงเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อวิชาภาษาอังกฤษสำหรับมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ อาจเห็นว่า การสอนจะต้องให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดให้ครูภาษาอังกฤษจึงควรจะต้องรู้หลักสูตรและลักษณะการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาเป็นแนวในการดำเนินการสอน จึงเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ส่วนครูภาษาอังกฤษอาจเห็นว่า ความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเท่าที่เคยเรียนมาในระดับปริญญาตรีคงมีมากพอที่จะสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับว่าจะสามารถถ่ายทอดความรู้นั้นให้นักเรียนได้อย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องของวิธีการสอน จึงเห็นว่า ควรให้ความสำคัญต่อวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษให้มากเป็นพิเศษ

๒. ในคำนี้เกี่ยวกับวิธีสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา นั้น ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดให้นิสิตได้เรียนวิชาวิธีสอนทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอีก ๑ รายวิชา วิชาการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษอีก ๑ รายวิชา วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาทั่วไป ๑ รายวิชา และวิชาการวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษอีก ๑ รายวิชา ประกอบกันไปด้วย อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษมีความเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีลักษณะ เฉพาะตัว ไม่เหมือนกับวิชาอื่น ๆ จำเป็นที่ผู้ที่จะออกไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษจะต้องเรียนรู้เทคนิคและรายละเอียดของวิชานี้เป็นพิเศษอีกต่างหากด้วย ซึ่งการเรียนเกี่ยวกับวิชาวิธีสอนทั่วไป วิชาการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนทั่วไป และวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาทั่วไป เท่านั้นยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เป็นครูภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพได้

๓. ในเรื่องคุณสมบัติของผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ ควรเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาคณะอักษรภาษาอังกฤษ และสำเร็จการศึกษาคณะวิธีสอนภาษาอังกฤษ และเคยสอนระดับมัธยมศึกษามาก่อน แต่ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาคณะวิธีสอนภาษาอังกฤษ และเคยสอนระดับมัธยมศึกษามาก่อน อาจเป็นเพราะผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเห็นว่า ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษควรเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ทั้งในคณะอักษรภาษาอังกฤษและในคณะวิธีสอนภาษาอังกฤษ จึงจะสามารถสอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ครูภาษาอังกฤษอาจจะเห็นว่าอาจารย์ภาษาอังกฤษในสถาบันผลิตครูย่อมจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาภาษาอังกฤษดีอยู่แล้ว แต่เฉพาะผู้ที่สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษนั้นควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิธีสอนภาษาอังกฤษอย่างที่เป็นพิเศษกว่าผู้ที่สอนวิชาเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ทั้งผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษต่างก็เห็นว่า ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษควรมีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษามาก่อน จะช่วยให้ทำการสอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น เพราะผู้สอนเคยทำการสอน

ระดับมัธยมศึกษามาด้วยตนเองแล้ว จึงนับว่าเป็นผู้ที่รู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๔. ในด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพ การที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษมีความเห็นในเรื่องปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศแตกต่างกัน กล่าวคือผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเห็นว่า ปัญหาการนิเทศการสอนส่วนใหญ่เกิดจากการที่อาจารย์นิเทศไม่เพียงพอ ส่วนครูภาษาอังกฤษเห็นว่า ปัญหาการนิเทศการสอนส่วนใหญ่เกิดจากการที่อาจารย์นิเทศที่ใช้เวลาในการสังเกตการสอนน้อยเกินไป ซึ่งครูภาษาอังกฤษบางท่านชี้แจงว่า อาจารย์นิเทศบางท่านทำการนิเทศนิสิตฝึกสอนเพียง ๑ - ๒ ครั้งเท่านั้น ก็พิจารณาตัดสินคะแนนในการฝึกสอนเลยนั้น เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วน จะเห็นว่า ปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศทั้ง ๒ ประการนี้ มีผลสืบเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกัน นั่นคือ การที่สถาบันผลิตครูมีอาจารย์นิเทศไม่ไต่สัดสวนกับจำนวนนิสิตที่ออกฝึกสอน ในบางสถาบันอาจารย์นิเทศบางท่านต้องทำการนิเทศการฝึกสอนของนิสิตที่อยู่ในความรับผิดชอบไม่น้อยกว่า ๒๐ คน และนิสิตแต่ละคนก็ฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งอยู่ไกลกัน ทำให้อาจารย์นิเทศไม่สะดวกในการเดินทาง และไม่สามารถทำการนิเทศให้มากครั้งภายในระยะเวลาที่จำกัดตามหลักการที่น่าจะเป็นได้ เชื่อว่า ถ้าทางสถาบันผลิตครูมีจำนวนอาจารย์นิเทศเพียงพอ อาจารย์นิเทศก็คงจะสามารถทำการนิเทศการฝึกสอนได้บ่อยครั้งขึ้น

๕. ในด้านการปฏิบัติงานของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา การที่ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบ Grammar - Translation Method ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีใช้วิธีสอนแบบ Audio-Lingual Method ตามที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษต้องการให้ครูภาษาอังกฤษนำมาใช้ในห้องเรียนนั้น อาจเป็นไปได้ว่าครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่แต่ละคนต้องทำการสอนโดยเฉพาะ ๑๖ - ๒๐ คนต่อสัปดาห์ ซึ่งนับเป็นอัตราการทำงานที่หนักมาก จนทำให้ครูภาษาอังกฤษแทบจะไม่มีเวลาเตรียมการสอนแบบ Audio-Lingual Method ได้เต็มที่ จึงหันมาใช้วิธีสอนแบบ Grammar-Translation Method ซึ่งใช้เวลาในการเตรียมการสอนน้อยกว่า แต่เป็นวิธีสอนภาษาอังกฤษ

ที่ไม่ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ ดังที่ผู้เคยเรียนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษยอมรับกันดี ดังนั้น ถ้าหากกระทรวงศึกษาธิการจะได้เพิ่มอัตราการบรรจุครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ ก็คงจะช่วยให้ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาทำการสอนน้อยลง และมีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น อันจะเป็นผลให้ประสิทธิภาพของการสอนภาษาอังกฤษดีขึ้นด้วย

๖. ในด้านความต้องการในการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของผู้ใช้ครูนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ครูภาษาอังกฤษควรสอนเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการใช้ครูให้สอนตรงตามสายวิชาเอกที่ได้เรียนมา จะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ แต่การที่หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษเห็นว่า ครูภาษาอังกฤษควรสอนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาที่เรียนมาเป็นวิชาโทนั้น หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษอาจเห็นว่า ความรู้ในสายวิชาโทตามหลักสูตรที่ครูภาษาอังกฤษเรียนมาจากสถาบันผลิตครูนั้น มีมากพอที่จะสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้ ซึ่งก็แสดงว่าการกำหนดหลักสูตรในสายวิชาโทของสถาบันผลิตครูมีคุณภาพสมกับความต้องการของผู้ใช้ครู

๗. ในด้านปริมาณของครูภาษาอังกฤษ การที่ครูภาษาอังกฤษบางท่านชี้แจงว่าปริมาณของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครูนั้นยังไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะในโรงเรียนมัธยมศึกษามบางแห่งยังขาดครูภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีอยู่ ถึงกับต้องใช้ครูในสายวิชาอื่นทดแทนนั้น น่าจะเป็นปัญหาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการมีอัตราในการบรรจุครูภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีน้อยเกินไป หรืออาจจะเกิดจากการที่ครูไม่ยอมไปทำงานในที่บางแห่งซึ่งกันการและไม่มีสวัสดิการที่พอได้ คงมีใช่เป็นเพราะสถาบันผลิตครูดำเนินการผลิตครูในปริมาณที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของสังคม เพราะจากคำตอบของผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า ปริมาณของผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีเพียงพอกับความต้องการของสังคม และจากคำตอบของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ก็มีครูภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอเช่นกัน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคาดแคลนครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา

บางแห่งน่าจะ เป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะเพิ่มงบประมาณการ
บรรจุครูภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีให้มากกว่าเดิม พร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้แก่ข้าราชการ
การที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจูงใจให้ครูภาษาอังกฤษแยกย้ายกันไปทำงาน
ในทั่วทุกแห่งของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากตัวอย่างประชากรทั้งกลุ่มผู้ผลิตครู กลุ่มผู้ใช้ครู และกลุ่มผู้ถูกใช้ได้
ให้ข้อเสนอแนะต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาไว้มากแล้ว ผู้วิจัย
จึงขอเสนอแนะความคิดเห็นต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ใน
บางประเด็นที่ควรพูดถึงและควรเน้นเป็นพิเศษดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันผลิตครู

๑. สถาบันผลิตครูควรมีมาตรการในการคัดเลือกผู้ที่สอบเข้ามาเรียนในสาขา
วิชาทางการศึกษา เพื่อออกไปประกอบอาชีพครู ให้ได้ผู้ที่มีความสามารถทางด้านวิชาการ
และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพด้วย ทั้งนี้เพราะจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของ
ครูภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของครูผู้ใช้ครูนั้น ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรับผิดชอบอยู่
การที่จะได้ครูที่มีความรู้ดี มีคุณธรรม มีความตั้งใจจริงที่จะอบรมสั่งสอนผู้อื่น ทำการสอน
ด้วยความเอาใจใส่ต่อผู้เรียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่จะได้ครูที่มีความรับผิดชอบ
ต่อภาระหน้าที่ของตนในทุก ๆ ด้าน ย่อมต้องอาศัยผู้ที่มีใจรักในอาชีพเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ
งานครูเป็นงานหนัก ต้องการความอดทนและเสียสละเป็นพิเศษ ระยะเวลาเรียน ๔ ปี
ตลอดหลักสูตรไม่เพียงพอที่จะปลูกฝังทัศนคติของผู้เรียนให้มีใจรักในอาชีพนี้ได้ หากผู้เรียน
ไม่มีใจรักที่จะเป็นครู เป็นรากฐานเดิมอยู่ก่อนบ้างแล้ว และมักจะพบเสมอที่บัณฑิตทางการ
ศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วออกไปประกอบอาชีพอื่นที่สบายและรายได้ดีกว่า ซึ่งนับ
เป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษาทางหนึ่งด้วย

๒. สถาบันผลิตครูควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศ
ที่เป็นชนชาติเจ้าของภาษาอังกฤษให้มาก เพื่อให้ได้สัมผัสที่เรียนในสาขาวิชาเอก-โทภาษา

อังกฤษได้คุ้นเคยกับสำเนียงภาษาอังกฤษ ตลอดจนได้มีโอกาสฝึกพูดภาษาอังกฤษกับชนชาติ
 เจ้าของภาษาใดอย่างรู้เรื่อง อีกทั้งจะได้เรียนรู้ความรู้สึกนึกคิดและวัฒนธรรมของชนชาติ
 เจ้าของภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะจากการวิจัยพบว่า ทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ครูต้องการให้ครู
 ภาษาอังกฤษใช้วิธีสอนแบบ Audio-Lingual Method แต่ในทางปฏิบัติ ครูภาษา
 อังกฤษกลับใช้วิธีสอนแบบ Grammar Translation Method ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 ครูภาษาอังกฤษยังขาดความชำนาญในทักษะบางทักษะ ซึ่งจำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษ
 แบบ Audio-Lingual Method โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูด อีกประการหนึ่ง
 ครูภาษาอังกฤษ เมื่อออกไปทำงานตามโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้ว มักจะมีโอกาส-
 เดินทางไปศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศได้ทุกคน ช่วงเวลาระหว่างการศึกษาจึงเป็น
 โอกาสที่มีค่ายิ่งที่จะสามารถหาประสบการณ์ดังกล่าว

๓. การจัดสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์การสอนของสถาบันผลิตครู ควรเน้น
 ทางปฏิบัติ เพราะจากการวิจัยครั้งนี้ หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษแสดงความคิดเห็นว่า
 ปัญหาที่สำคัญในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบัน เกิดจากการที่
 ครูไม่มีอุปกรณ์การสอนที่ดีและทันสมัย สถาบันผลิตครูควรสอนให้ผู้เรียนสามารถผลิตวัสดุ
 อุปกรณ์การสอนที่มีราคาถูกและใช้ประโยชน์ได้อย่างดีด้วยตนเองได้ ไม่ควรสอนแต่วิธี
 ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีราคาแพงและหายากเท่านั้น โดยมองแต่เพียงว่าจำเป็นที่ผู้เรียน
 จะต้องรู้จัก เพราะเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่กำลังนิยมแพร่หลายกันในวงการศึกษา
 ทั่วโลก เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีราคาแพง เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพ
 ซ้ำมึนศีรษะ เครื่องฉายวัตถุทึบแสง เครื่องฉายภาพยนตร์ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจะได้พบ
 นักตามโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ดังนั้น
 การสอนให้ผู้เรียนรู้จักนำวัสดุพื้นบ้านที่สามารถหาได้ง่ายตามภูมิภาคต่าง ๆ ในเมืองไทย
 มาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการสอนได้จริง ๆ จะอำนวยความสะดวกการสอน
 ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

๔. การจัดสอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ สถาบันผลิตครูควรเน้นทางภาคปฏิบัติ
 ให้มากขึ้น และควรเพิ่มชั่วโมงสอนให้มากขึ้นจนเพียงพอที่จะทำการสาธิตวิธีสอนและการ

ใช้อุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษด้วย ทั้งนี้เพราะจากการวิจัย ทั้งผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครู และ
ผู้ถูกใช้ได้แสดงความคิดเห็นว่า การเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูควรเน้นภาคปฏิบัติ
มากกว่าภาคทฤษฎี ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการสอน
วิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ ผู้สอนไม่ค่อยมีเวลาเพียงพอที่จะทำการสาธิตวิธีสอนและสาธิต
การใช้อุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนมากหากมีโอกาสได้
ดูการสาธิตดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

๑. จากข้อเสนอแนะของตัวอย่างประชากรทั้งผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครู และผู้ถูก
ใช้สอนการผลิตครู ต่างก็เห็นว่าการผลิตครูควรมุ่งถึงความต้องการครูในแต่ละสาขาวิชา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงน่าจะไ้รวบรวมสถิติ ตัวเลข
และข้อมูลที่แน่นอนของการบรรจุระดับมัธยมศึกษา ในทุกสาขาวิชาของปีที่ผ่านมา เพื่อ
ที่ทางสถาบันผลิตครูจะได้นำมาพิจารณาประกอบการดำเนินผลิตครู ให้สอดคล้องกับความ
ต้องการในการใช้ครูของผู้ใช้ครูได้

๒. จากความคิดเห็นของผู้ใช้ครู ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาควรได้รับ
วุฒิทางด้านวิชาการศึกษาในสายวิชาเอกภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ครูต้องการ
ครูภาษาอังกฤษที่มีพื้นฐานทางวิชาครูด้วย ดังนั้นในกรณีที่มีผู้สอบบรรจุเข้าเป็นครูภาษา
อังกฤษระดับมัธยมศึกษาบางคนที่ไม่สำเร็จการศึกษาในแขนงวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการควรจัดการอบรมทางวิชาการที่เกี่ยวกับความรู้ในแขนงวิชาทางการ
ศึกษา เพื่อให้ครูภาษาอังกฤษเหล่านั้นมีพื้นฐานทางวิชาครูบ้าง จะช่วยให้การปฏิบัติงาน
ของครูภาษาอังกฤษที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาการศึกษามีคุณภาพดีขึ้น ตรงกับ
ความประสงค์ของผู้ใช้ครู

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

๑. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวการผลิตครูภาษาอังกฤษในสถาบันผลิต
ครูและเป็นการศึกษาความต้องการในการใช้ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาพร้อม

กันไปถึง ๒ ล้าน ซึ่งแต่ละล้านล้วนแต่เป็นเรื่องสำคัญและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยครั้งต่อไปน่าจะไต่หาการศึกษาเกี่ยวกับด้านการผลิตครูภาษาอังกฤษหรือด้านการใช้ครูภาษาอังกฤษ เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะให้ลึกซึ้งลงไปเพื่อจะได้อำนวยความสะดวกต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น

๒. ควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มผู้ผลิตครู โดยให้อาจารย์ที่สอนวิชาในหมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาครูวิชาอื่น นอกเหนือจากอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการผลิตครูภาษาอังกฤษในหลาย ๆ ด้าน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ต่างกันไป

๓. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูภาษาอังกฤษที่ดีว่าควรเป็นเช่นไร และหาวิธีปรับปรุงแก้ไขในเรื่องคุณภาพของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

๔. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาและในโรงเรียนราษฎร์ด้วย ว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย